

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศไทยจะพัฒนาไปด้วยดีทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนากำลังคน และพัฒนาความเป็นคนให้แก่คนเหล่านั้น ได้นำไปพัฒนาการดำรงชีวิต เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (วิชัย ราษฎร์ศิริ 2524: 1)

1) การจัดการประถมศึกษาเป็นการให้การศึกษาเบื้องต้นหรือเบื้องต้นแก่เด็ก ให้อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นและยังรวมไปถึงการฝึกฝนอบรมขัดเกลา ให้นักเรียนพัฒนาในด้านต่าง ๆ ครบทุกด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ เช่น ให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ (สมพร สุทัศนีย์ 2525: 1) การประถมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการจัดการศึกษาให้กับคนส่วนใหญ่ของประเทศ เราจะเห็นว่าการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะทุ่มเทงบประมาณไปก่อสร้างด้านวัตถุเพียงใดก็ตาม ถ้าพลเมืองยังไม่มีพื้นฐานทางการศึกษาดีพอ จะได้ผลคุ้มค่าน้อย (บันลือ พฤษะวัน 2522: 22) ดังนั้นทุกประเทศจึงเร่งส่งเสริมให้การศึกษาขั้นพื้นฐานนี้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้พลเมืองของชาติมีความรู้ มีพื้นฐานในการดำรงชีวิตปลูกฝังความรับผิดชอบในหน้าที่ของพลเมืองดี

การจัดการประถมศึกษาในปัจจุบันยังประสบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษามาก แม้ว่ากระบวนการเรียนการสอนจะเน้นหนักในด้านวิชาการ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กก็ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ และไม่บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ มีเด็กจำนวนไม่น้อยที่เรียนจบแล้วอ่านหนังสือไม่ออก มีความรู้ต่ำกว่าระดับชั้นที่เรียน เรียนวิชาชีพแล้วมีฝีมือไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ ในด้านนิสัยใจคอ และจริยธรรมความประพฤติก็ดูเหมือนจะมีแนวโน้มประพฤตินั้นไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2527: ชัดสำเนา)

ปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งเกี่ยวกับคุณภาพการประถมศึกษาคือ ตัวครู ปรากฏว่า ในปัจจุบันครูได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมน้อยลงไปผิดกับสมัยก่อนที่ถือว่าครูคือ ปุชนิยมบุคคล เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีความตั้งใจอบรมสั่งสอนศิษย์ด้วยความเต็มใจและซื่อสัตย์ ไม่ปล่อยปละละเลย เด็ก หรือเอาเวลาสอนไปทำงานอื่น เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง มาโรงเรียนสายออกจากโรงเรียนก่อนเวลา ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ต้องกระทำ ขาดการเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม (สมพร สุทัศนีย์ 2525: 198) บัณฑิตครูขาดคุณภาพภาพเหล่านี้ นอกจากส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา คือครูไม่ตั้งใจสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กต่ำแล้ว ยังเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องคอยออกกฎระเบียบเข้มงวดกวดขัน บางทีก็เสียเงินเสียทองในการอบรมพัฒนาจริยธรรมของครู ทำยสุจริตใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดในการปราบปรามลงโทษทางวินัย ข้าราชการครูคนแล้วคนเล่าที่ถูกลงโทษทางวินัย แต่ก็ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไร้ระเบียบวินัยของครูได้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2529: 4)

การพัฒนาให้ครูเป็นคนมีระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้ครูมีความรับผิดชอบ มีความวิริยะอุตสาหะในการทำงาน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนการปฏิบัติตามธรรมเนียมแบบแผนต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2529: 3) เมื่อพูดถึงคำว่าวินัย คนโดยทั่วไปมักจะมองเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะหนึ่งวินัยคือ กฎระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้สำหรับคนในวงการหรืออาชีพหนึ่ง ๆ อีกลักษณะหนึ่ง จะมองวินัยในเชิงลบ หมายถึง การลงโทษ และปราบปรามผู้ไม่ประพฤติ ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการมีวินัยมีความจำเป็นต่อคนทุกวงการทุกอาชีพ เพราะวินัย เป็นปัจจัยในการสร้างความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า ครูที่มีวินัยก็จะประสบความสำเร็จและมีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน นอกจากนี้การมีวินัยของครูยังส่งผลไปถึงนักเรียนด้วย เมื่อครูตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่าง เต็มกำลังความสามารถและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนแล้ว จะช่วยชักนำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางจิตวิทยาถือว่าวัยเด็ก เป็นวัยที่สามารถจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่ใกล้ชิดและผู้ที่ตนนับถือ หากเด็กได้ครูที่มีวินัย เด็กก็จะลอกเลียนพฤติกรรมที่ดีของครู ซึ่งจะทำให้เด็กมีระเบียบวินัยเช่นเดียวกับครู ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2529: 4)

ครู เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างคนและพัฒนาชาติ ครู เป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการเรียน การสอน ในปัจจุบันโลกได้ก้าวหน้าไปมาก เทคโนโลยีสมัยใหม่ถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน และการดำรงชีวิตประจำวัน ครูจึงต้องปรับบทบาทของตนให้เหมาะสมกับกาลสมัย ครูต้องทำ หน้าที่ เป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาโดยรอบชั้นในตัวศิษย์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย สุขภาพอนามัย และทางด้านคุณธรรม โดยครูต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเสียก่อน (สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา 2525: 1) การมีจริยธรรมของครูนั้น จะทำให้ครูได้ทราบว่าจะอะไรควร ประพฤติปฏิบัติ อะไรควรละเว้น มีความคิดฉลาดรอบคอบ รู้จักเหตุรู้จักผล ถูกต้องตาม กาลเทศะและบุคคล (วคิน อินทสระ 2518: ข) สำหรับความหมายของจริยธรรมนั้นได้มีผู้ให้ ความหมายไว้หลายท่านดังเช่น ยรรยงค์ คำบรรลือ (2524: 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การประพฤติความดีคือการละเว้นสิ่งผิด กระทำในสิ่งที่ชอบโดยพร้อมเพรียงทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งนี้ภายใต้ความรู้ลึกลับนึกคิดของมนุษย์ที่ว่ากระทำอย่างไร เป็นการกระทำที่ชอบ และการกระทำอย่างไร เป็นการกระทำที่ชั่ว สุมณ อมรวิวัฒน์ (2523: 20) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า หมายถึง แนวทางความประพฤติและความนึกคิดที่ดีงาม และเหมาะสม เพื่อให้คนอยู่ ร่วมกันอย่างร่ม เย็นในสังคม

อาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ สังคมคาดหวังให้ เป็นผู้อบรมสั่งสอนให้คน เป็นคนดี ต้องการให้ครู เป็นคนที่เพียบพร้อมด้วยความดี ประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ เด็กและประชาชน มีคนให้ความ เห็นว่าในปัจจุบันครู เสื่อมถอยในด้านจริยธรรมและความเป็นปุชนิยมบุคคลลงไป เป็น เพราะความ เปลี่ยนแปลงของสังคมและความผันผวนทาง เศรษฐกิจ จึงทำให้ครูต้องทำทุกอย่าง ที่จะเป็นรายได้ของตน ซึ่งแท้จริงแล้วอุปสรรคของการดำรงตน เป็นปุชนิยมบุคคลนั้นไม่ควรจะขึ้นอยู่กับ ความแร้นแค้นทาง เศรษฐกิจของครู เท่านั้น เพราะถึงอย่างไรรายได้ของครูก็ได้ต่ำ เสียทีเดียว เมื่อเทียบกับอาชีพอื่น ๆ อีกหลายอาชีพ ถ้าครู เป็นผู้ดำเนินชีวิตและมีความ เป็นอยู่ตามควรแก่ อัตภาพไม่ประมาทแล้ว เชื่อว่าครูไม่อดอยากจนถึงกับต้องละทิ้งคุณธรรมความเป็นครูอย่างแน่นอน (ประดินันท์ อุปรมัย 2528: 244) อุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้ครู ไม่สามารถดำรงตน เป็นปุชนิยมบุคคล นั้นน่าจะขึ้นอยู่กับจิตใจอันแน่วแน่ของครูที่พร้อมจะเป็นครูทั้งกายและใจ พร้อมทั้งจะเสียสละและตั้งใจ ทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดก็จะทำให้ครู เป็นครูที่ดีได้

การที่จะพัฒนาให้ครู เป็นคนที่มีวินัยและจริยธรรมได้นั้น ต้องพัฒนาที่จิตใจให้ครูมีความรู้สึกสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งจะไม่เกิดจากการบอก บังคับ อบรมหรือสั่งสอน แต่จะเกิดก็ต่อ เมื่อครูมีศรัทธา มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติเองโดยอิสระ ทั่วไปเพราะเห็นคุณค่า มีความ เชื่อว่าตนเองทำดีก็จะเกิดความสุขใจและพอใจ และถ้าทำชั่วก็จะกลัวโทษหรือลงโทษตนเอง การชมเชยหรือลงโทษตนเองนั้นมีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งทีมาจากภายนอก ถ้าพฤติกรรมของครูอยู่ใต้การควบคุมของตนเองแล้วก็จะกระทำอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณใดก็ตาม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2527: 59)

เรื่องการเสริมสร้างวินัยและจริยธรรมจึง เป็น เรื่องที่สำคัญมาก เพราะเป็นปัจจัยที่สร้างความสำเร็จให้กับบุคคล สังคมและประเทศชาติ รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลตลอดมา โดยเฉพาะรัฐบาลในปัจจุบันได้ให้ความสนใจและกำหนดเป็นนโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 ไว้ว่า

จะ เร่งฝึกอบรมในด้านระเบียบ วินัย คุณธรรม ความรู้จักรับผิดชอบต่อสังคมและตนเอง และจะส่งเสริมให้ประชาชนประพฤติปฏิบัติตามครรลองของศีลธรรม จริยธรรม เป็นพิเศษ โดยการกวัดขั้นความประพฤติของข้าราชการให้เป็นแบบอย่างที่ดีงามของประชาชน ตลอดจนสร้างให้ เด็กและ เยาวชนสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ก็ได้กำหนดทิศทางในการ เสริมสร้างวินัยไว้ในแผนพัฒนาสังคม พัฒนากำลังคนและการสร้างงานไว้เช่นเดียวกัน "จะดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตลอดจนการพัฒนาจิตใจของคนในชาติให้มีระเบียบคุณธรรม ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและตรงกับ เงื่อนไขของตลาดแรงงาน" (การบรรยายพิเศษของ เลขาธิการ ก.ค. ในการประชุมชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษาตาม โครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู ที่โรงเรียนชุมชนวัดดอนทอง เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2529)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ซึ่งเป็นองค์การกลางดูแลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ได้ตระหนักถึงความสำคัญในคุณภาพของครูจึงได้กำหนดโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูขึ้น เห็นว่าการสร้างวินัยในตนเองจะเป็นหนทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และเป็นการแก้ปัญหาในระยะยาว และประหยัศทรัพยากร ประกอบกับการสร้างวินัยให้ชนในชาติเป็นนโยบายของรัฐบาลอย่างหนึ่ง จึงได้พยายามศึกษาหาแนวทางที่จะสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับครูโดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วินัย เป็นผลที่เกิดจากภาวะผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เน้นมาตรการส่งเสริม และป้องกันมากกว่ามาตรการควบคุมหรือปราบปรามลงโทษ ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และไม่มีผลทำให้เกิดการทลาบจำหรือเกรงกลัวแต่ประการใด

จากแนวคิดพื้นฐานสำคัญ 2 ประการนี้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้สร้างชุดปฏิบัติการการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู เพื่อให้ผู้บริหารนำไปใช้จัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยให้กับครู วินัยหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการเสริมสร้างให้กับครูนั้น เป็นวินัยที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของครูโดยตรง เช่น การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ (การตรงต่อเวลา การแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน การคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน) การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี และการยึดมั่นต่อการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม หากครูได้ปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ของตนโดยสมบูรณ์แล้ว เชื่อว่าการจัดการศึกษาจะมีคุณภาพอย่างแน่นอน

สำหรับวิธีการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับครูนั้น ชื่อหลักของการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับครูเสียก่อน โดยใช้กิจกรรมในชุดปฏิบัติการ ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้มีบทบาทในการจัดกิจกรรมดังกล่าวให้ครูทำ กิจกรรมนี้จะกระตุ้นความรู้สึกที่รุนแรงของครูให้มองเห็นคุณค่า ยอมรับพฤติกรรมในการมีวินัยมาเป็นแนวปฏิบัติ และเพื่อให้พฤติกรรมนี้คงทนถาวร โดยใช้กระบวนการกลุ่มกระตุ้นให้มีการปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ และที่สำคัญที่สุดก็คือผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทในการกระตุ้นหรือเสริมแรงให้กำลังใจเมื่อครูมีพฤติกรรมการมีวินัยทุกครั้งจนกลายเป็นนิสัย ด้วยเทคนิคและวิธีการดังกล่าว เชื่อว่าจะเสริมสร้างให้ครูมีวินัยได้ ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามที่ต้องการ

ในการดำเนินการโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูในระยะนำร่อง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้เลือกจังหวัดที่จะทำการพัฒนาโดยดำเนินการพร้อมกันในจังหวัดต่าง ๆ 6 จังหวัด คือ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ พิษณุโลก และนครพนม ซึ่งมีแผนปฏิบัติงานดังนี้

1. การประชุมผู้บริหารโรงเรียน เพื่อชี้แจงนโยบายโครงการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรม สำหรับข้าราชการครู

2. การประชุมผู้บริหารโรงเรียน เพื่อวางแผนการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรม ข้าราชการครู

3. ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรมข้าราชการครู โดยใช้ชุดปฏิบัติการการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรมข้าราชการครู

4. การนิเทศและติดตามผลการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรมข้าราชการครู

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการของโครงการพัฒนาวิทย์ และจริยธรรมสำหรับ ข้าราชการครู ใน เรื่องการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะในปัจจุบันมีครูส่วนหนึ่งประพฤติคน ไม่เหมาะสม จนปรากฏเป็นข่าวในแง่ลบทางสื่อมวลชนเสมอ เช่น ข้าราชการครูชายมีความ สัมพันธ์กับลูกศิษย์ถึงขั้น เสื่อม เสียศีลธรรมข้าราชการครู เมาสูราทำการได้ เทียบกับครูใหญ่ในงาน พิธี เปิดป้ายโรงเรียนและกล่าวว่าจาไม่สุภาพกับแขกผู้ร่วมงาน ข้าราชการครู เล่นไพ่ในห้อง พักครูหลัง เวลา เลิกเรียนจนถูกตำรวจจับ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2529: 4-6) กรณีดังกล่าวถึงแม้จะมีจำนวนน้อยแต่ก็ทำให้ภาพพจน์โดยรวมของครูพลอย เสียไปด้วย

จากการรายงานการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครูมายังสำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครู ปรากฏว่ามีข้าราชการครูกระทำผิดปีละประมาณ 750-850 ราย หรือประมาณ 0.16-0.17 ซึ่งเป็นจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับข้าราชการครูทั้งหมด แต่ก็ไม่ใช่ข้าราชการ ครูที่มีได้กระทำผิดทางวินัยจะเป็นผู้ที่รักษาวินัยโดยเคร่งครัด หรือตั้งใจอบรมสั่งสอนศิษย์ อย่างเต็มที่ก็หาไม่ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2528: 14)

ปัญหาพฤติกรรมไร้ระเบียบวินัยของข้าราชการครูมีลักษณะความผิดหรือพฤติกรรมที่ครู กระทำผิด ได้แก่ การไม่อุทิศเวลาให้แก่ราชการ ประพฤติคนเสียชื่อเสียง และฝ่าฝืน ระเบียบปฏิบัติ เป็นต้น รายละเอียดปรากฏตามตาราง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ม.ป.ป. : 6)

ตารางที่ 1 จำแนกตามลักษณะความผิดของข้าราชการครูผู้มีกรณีเบี่ยงนประมาณ 2524-2528
(ต.ค. 24-ม.ค. 28)

ลำดับที่	ลักษณะของความผิด	จำนวนครูผู้มีกรณี	ร้อยละ
1	ไม่อุทิส เวลาให้แก่ราชการ	809	25.12
2	ประพฤติดน เสียชื่อ เสียง	628	19.50
3	ฝ่าฝืนระเบียบ	412	12.80
4	บกพร่องต่อหน้าที่	273	8.48
5	การปกครองบังคับบัญชา	193	5.99
6	ไม่ชื่อตรงต่อหน้าที่	120	3.73
7	ต้องโทษจำคุก	59	1.83
8	การติดต่อประชาชน	16	0.50
9	ความผิดอื่น	81	2.52
10	ไม่มีความผิด	629	19.53
	รวม	3,220	100

การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู
ระยะนำร่อง จะทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินการตามกระบวนการและ
การแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่เกิดขึ้น ผลของการประเมินกระบวนการจะนำไปปรับปรุงโครงการ
พัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู ซึ่งจะขยายทั่วประเทศในโอกาสต่อไป ในการ
พัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครูระยะนำร่อง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู
ได้เลือกจังหวัดสำหรับการพัฒนาเรื่องการประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี 2 จังหวัด คือ จังหวัด
ฉะเชิงเทรา และจังหวัดพิษณุโลก จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
ได้จังหวัดฉะเชิงเทรา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ
ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ระยะนำร่องในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดีของครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. การประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินข้าราชการครูและผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาที่เข้าโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูระยะนำร่องในจังหวัด
ฉะเชิงเทรา จำนวน 15 โรงเรียน เป็นข้าราชการครู จำนวน 300 คน ผู้บริหาร
โรงเรียน จำนวน 15 คน และนักเรียน จำนวน 90 คน
2. การประเมินครั้งนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 26 ธันวาคม 2529 ถึงวันที่ 31
มีนาคม 2530
3. การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ
ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ระยะนำร่องในจังหวัดฉะเชิงเทราจะประเมินในสิ่งต่อไปนี้
 - 3.1 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามกระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและ
จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู
 - 3.2 การปฏิบัติกิจกรรมของครูโดยใช้ชุดปฏิบัติการการพัฒนาวิสัยและจริยธรรม
ข้าราชการครู

3.3 พฤติกรรมการประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดี

3.4 ความคิด เห็นและความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการของ โครงการพัฒนา
วินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

3.5 การประเมินเครื่องมือการประเมินผลของ โครงการพัฒนาวินัยและ
จริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ
ครูในโรงเรียนประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการประเมินจากหลักฐาน
และพฤติกรรมที่สังเกตได้

2. การแสดงพฤติกรรมและการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างแสดงพฤติกรรม
และตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง

คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ

การประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู
หมายถึง การประเมินบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนตามกระบวนการของโครงการพัฒนาวินัย
และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู การประเมินการปฏิบัติกิจกรรมของครู โดยใช้ชุดปฏิบัติการ
โครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู การประเมินพฤติกรรมการประพฤติ เป็นแบบอย่าง
ที่ดีของครู การประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการของโครงการพัฒนา
วินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู การประเมินเครื่องมือการประเมินผลของ โครงการ
พัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

โครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู หมายถึง โครงการของ
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งที่จะจัดกิจกรรมเพื่อ
เสริมสร้างให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวินัย และปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ
ของครู โครงการนี้เป็นโครงการระยะ 5 ปี เริ่มจากปีงบประมาณ 2527-2531

โครงการระยะนำร่อง หมายถึง การนำโครงการพัฒนาวินัยและจริยธรรมสำหรับ
ข้าราชการครูมาทดลองปฏิบัติใน 6 จังหวัด ระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2529 ถึงเดือน
กรกฎาคม 2530

ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ครูที่ทำการสอนในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารโรงเรียนตาม
กระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูตั้งแต่การเข้าร่วมประชุม
เพื่อรับนโยบาย การประชุม เพื่อวางแผนการพัฒนาวิสัยและจริยธรรม การดำเนินกิจกรรมโดยใช้
ชุดปฏิบัติการฯ และการติดตามประเมินผล

ค่านิยม หรือพฤติกรรม หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ที่จะทำการพัฒนาให้มีเพิ่มขึ้น
ในตัวครูตามโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู

ความคิดเห็นและความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้เข้าร่วม
กิจกรรมการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาวิสัยและจริยธรรม
ข้าราชการครู ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามโดยกำหนด เป็นคะแนน

การพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู หมายถึง การเสริมสร้างให้ครูมี
ความรับผิดชอบ เป็นคนตรงต่อเวลา ตั้งใจอบรมและแสวงหาวิธีใหม่ ๆ มาสอนเด็ก เคารพ
ระเบียบ กฎหมาย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักเสียสละต่อส่วนรวมตามความหมายของ
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

ชุดปฏิบัติการการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครู หมายถึง เอกสารการจัด
กิจกรรมพัฒนาวิสัยและจริยธรรมข้าราชการครู

การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมกับ
บทบาทและหน้าที่ของครูตามความหมายของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

คณะผู้วิจัย หมายถึง ผู้วิจัยจำนวน ๓ คน ได้แก่ นายสัง เรียน ต้อยมา เมืองนางสมใจ มิ่งคั่ง และนางสาวอำนวยสุข อนันตศิริฤกษ์รัตน์ ร่วมกันประเมินกระบวนการของโครงการพัฒนาวิสัยและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครู ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู

ประโยชน์ของการวิจัย

นำผลการประเมินกระบวนการ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู เพื่อใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป